

ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๓/ ๑๖๖๐

ลงรับที่ ๒๘๒
๒๑.๑.๒๕๖๑ ๒๕๖๑
๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส15375
รับที่ : ๘9282/58
วันที่ : 29 เม.ย. 58 เวลา : 16:04

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
ระยะครึ่งแผน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๒๑๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๓. รายงานการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน จำนวน ๑๐๐ เล่ม
๔. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘
วันจันทร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ ยุทธวงศ์) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ในหลักการของแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ไปปฏิบัติต่อไป ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๒๑๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในช่วงระยะ ๕ ปี เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงประเด็นและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน ๗ ด้าน คือ ๑) คุณภาพอากาศ ๒) น้ำ การสุขาภิบาล และสุขอนามัย ๓) ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ๔) สารเคมีเป็นพิษและสารอันตราย ๕) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๖) การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาวะฉุกเฉินและสาธารณสุข และ ๗) การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปัญหาและผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการ แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำ แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ไปปฏิบัติต่อไป ตามที่กระทรวง สาธารณสุขเสนอ

- แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ กำหนดเรื่องการติดตามประเมินผล โดยให้คณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรการ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ทั้งในระยะครึ่งแผน และระยะสิ้นสุดของแผน พร้อมรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ต่อคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม และ คณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

- ภายหลังกองรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการของแผนยุทธศาสตร์อนามัย สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และมอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานประสาน การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ได้จัดการประชุมคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกลไกประสาน ความร่วมมือการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อรับทราบมติคณะรัฐมนตรีและ พิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ สู่การปฏิบัติ และกระทรวงสาธารณสุขได้เวียนแจ้งมติคณะรัฐมนตรี และแผนยุทธศาสตร์ อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ให้หน่วยงานระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ และดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๓ กระทรวง ๕ หน่วยงาน และในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ มีการจัดทำบันทึกความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ระหว่าง กรมอนามัยและกรมควบคุมมลพิษ และ ระหว่างกรมอนามัย กรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น และขับเคลื่อน การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ระดับพื้นที่ โดยมีหน่วยงานในภูมิภาค สังกัดกรมอนามัย (ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒) และสังกัดกรมควบคุม มลพิษ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ - ๑๖) เป็นหน่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับภาคอื่น ๆ ในพื้นที่ ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานระดับกรม ประชาสัมพันธ์ แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ วารสาร โพสต์เตอร์ และชี้แจงในการประชุมสัมมนาต่าง ๆ เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับทราบและสนับสนุน การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

- กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกัน ประเมินผลความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในระยะครึ่งแผน โดยวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่ เกี่ยวข้องภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ที่ดำเนินการ ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ - มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และเสนอรายงานการประเมินผล แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

ต่อที่ประชุม...

ต่อที่ประชุมคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงาน ผลการประเมินผลแผนอนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน และแนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในระยะต่อไป และเห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ โดยคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและมาตรการภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ทั้งในระยะครึ่งแผน และระยะสิ้นสุดแผน พร้อมรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ต่อคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม และคณะรัฐมนตรีต่อไป

รวมทั้งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ (ระยะครึ่งแผน)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกันดำเนินการประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในระยะครึ่งแผน โดยวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ที่ดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ - มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ สรุปผลได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

มีความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ มาตรฐาน มาตรการและแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม รวม ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านคุณภาพอากาศ ๒) ด้านน้ำ การสุขาภิบาล และสุขอนามัย ๓) ด้านสารเคมีเป็นพิษและสารอันตราย ๔) ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และ ๕) ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอยู่ระหว่างการพัฒนา มาตรการทางกฎหมายด้านขยะมูลฝอยและแนวทางปฏิบัติในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาวะฉุกเฉินและสาธารณสุข และมีการพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ติดตามตรวจสอบ การรายงานผล และแจ้งเตือนสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณภาพอากาศ ๒) ด้านน้ำ สุขาภิบาล และสุขอนามัย ๓) ด้านการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาวะฉุกเฉิน และ ๔) ด้านขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย แต่ยังคงมีการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินในบางเรื่อง เช่น การเฝ้าระวังการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาวะฉุกเฉิน การเฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากสารเคมีเป็นพิษและสารอันตราย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ตามความเหมาะสมและสภาพปัญหา

ของพื้นที่...

ของพื้นที่ ส่วนการพัฒนาฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม แม้มีการดำเนินงานครบทั้ง ๗ ด้าน แต่ยังคงต้องวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยเฉพาะข้อมูลในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และแก้ปัญหาระบบและวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่ามีการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการอบรมบุคลากรท้องถิ่น เพื่อผนวกเนื้อหาด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การป้องกันและลดความเสี่ยงจากปัจจัยด้านอนามัย

สิ่งแวดล้อม

ด้านคุณภาพอากาศ ผลการตรวจวัดมลพิษทางอากาศในบรรยากาศของพื้นที่เสี่ยงในบางพื้นที่ ส่วนใหญ่มีปริมาณฝุ่นละออง สารเบนซิน และสาร ๑,๓-บิวตาไดอินในบรรยากาศเกินค่ามาตรฐาน เนื่องจากแหล่งกำเนิดมลพิษมีหลายประเภททั้งแบบไม่เคลื่อนที่และเคลื่อนที่ ควรผลักดันการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการ และดำเนินมาตรการลดปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยง การเข้าถึงน้ำบริโภคอุปโภคอย่างเพียงพอของครัวเรือนไทยและคุณภาพน้ำบริโภค ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ครัวเรือนมีน้ำบริโภคอุปโภคเพียงพอตลอดปี ร้อยละ ๙๙.๕๕ แต่พบปัญหาคุณภาพน้ำบริโภคของครัวเรือนร้อยละ ๖๕ ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ควรส่งเสริมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคจากแหล่งน้ำต่าง ๆ และมีมาตรการเฝ้าระวังฯ อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาสถานประกอบการอาหารได้มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร มีการดำเนินโครงการพัฒนาตลาดและโครงการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีสถานประกอบการอาหารได้มาตรฐานมากกว่า ร้อยละ ๘๐ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๒๓.๕๗ นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๒๑.๓๕ มูลฝอยติดเชื้อถูกกำจัดในเตาเผา ร้อยละ ๗๘.๗๕ และ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๘ แต่การนำไปใช้ประโยชน์ ลดลงเหลือร้อยละ ๑๙ และมูลฝอยติดเชื้อถูกกำจัดด้วยวิธีที่เหมาะสมลดลงเหลือ ร้อยละ ๗๕ จึงควรส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะจากต้นทาง ผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลดและนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ หรือออกมาตรการจูงใจให้แยกขยะ ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการคัดแยกขยะ การผลักดันกฎหมายด้านการจัดการซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมให้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงจากสารเคมีเป็นพิษและสารอันตราย รวมทั้งการสื่อสารความเสี่ยงต่อสุขภาพ และผลักดันให้ทุกภาคส่วนร่วมดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยตามที่ได้ประกาศเป็นวาระแห่งชาติ และดำเนินการตาม Road map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การประเมินความเสี่ยงและการสื่อสารความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสารเคมีเป็นพิษและสารอันตรายของหน่วยงานเป้าหมาย มีหน่วยงานที่นำกระบวนการประเมินความเสี่ยงและการสื่อสารความเสี่ยง การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากสารเคมีเป็นพิษและสารอันตรายไปใช้อย่างจำกัด เนื่องจากต้องใช้ทักษะและความรู้ทางวิชาการเฉพาะด้าน จึงต้องพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และทักษะในเรื่องดังกล่าว และการใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อลดและป้องกันผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายระดับกรมและท้องถิ่น และควรผลักดันหน่วยงานต่าง ๆ ให้นำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพไปใช้ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจอนุมัติอนุญาตการดำเนินโครงการในพื้นที่ให้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและประชาชนในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ มีแผนงานโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมทั้ง ๖ ด้านเพิ่มขึ้น แต่ยังคงเร่งสร้างความเข้าใจและผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ นำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะใช้ประกอบการออกกฎหมายท้องถิ่นให้มากขึ้น การพัฒนาชุมชนต้นแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในพื้นที่เสี่ยงมีการดำเนินงานในบางพื้นที่เนื่องจากประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเป็นประเด็นปัญหาใหม่ ๆ ที่ต้องสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องและด้านส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่า มีการดำเนินการโครงการส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ เพื่อลดการสัมผัสเชื้อโรคต่าง ๆ รณรงค์การคัดแยกขยะ แต่ยังไม่มีการประเมินพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาพรวม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ด้านการบริหารจัดการเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามีการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาระบบงานอนามัยสิ่งแวดล้อม เกิดความร่วมมือและเชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกันระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การส่งเสริมการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการดำเนินงานโดยอาศัยกลไกคณะกรรมการสาธารณสุข และริเริ่มพัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานตามกฎหมายสาธารณสุขในระดับพื้นที่ โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสาธารณสุขจังหวัดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ นำร่อง ๓๒ จังหวัด และจะขยายผลให้ครบทุกจังหวัดภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผลักดันให้สำนักงานสาธารณสุขทุกจังหวัดกำหนดผู้รับผิดชอบและตั้งกลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกลไกการบริหารจัดการระดับพื้นที่ สนับสนุนการดำเนินงาน และเสริมสร้างขีดความสามารถและทักษะเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มีประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาท้องถิ่นต้นแบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแล้ว ครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สมาคมสันนิบาตแห่งประเทศไทยร่วมกับภาคี ส่งเสริมการพัฒนาเทศบาลไทยมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ กรมควบคุมมลพิษส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาเป็นเมืองสวยใส ไร้มลพิษ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีเทศบาลร่วมโครงการและพัฒนาเป็นต้นแบบการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมแล้วในทุกภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

การพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ใหม่หรือการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เดิมและเทคโนโลยีด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีงานวิจัยและองค์ความรู้ใหม่หรือการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เดิมและเทคโนโลยีด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นทุกด้าน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวนงานวิจัยและองค์ความรู้ใหม่หรือการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เดิมและเทคโนโลยีด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมลดลง ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากปัญหาด้านงบประมาณ และหน่วยงานขาดการสร้างแรงจูงใจการทำวิจัยที่เหมาะสม และข้อจำกัดของข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานครั้งนี้ ยังไม่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งปี การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยภาคละ ๑ แห่ง พบว่า ๑) ภาคเหนือ มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านการสุขภาพ และด้านขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

๒) ภาคกลาง...

๒) ภาคกลาง มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และด้านการสุขภาพ
๓) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านการสุขภาพ และ
ด้านขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และ ๔) ภาคใต้ มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และด้านการสุขภาพ จะเห็นว่าการพัฒนาต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละภูมิภาค ยังไม่ครอบคลุม
ทั้ง ๗ ด้าน จึงควรสนับสนุนให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต้นแบบที่มีอยู่
เพื่อขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่นต่อไป

๔.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ในระยะต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ บรรลุเป้าหมาย กระทรวงสาธารณสุข
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานประสานการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ฯ
กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙
ในระยะต่อไป

๔.๒.๑ ด้านกลไกและกระบวนการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ฯ

๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งและบทบาทคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม
ให้มีผลเชิงกฎหมาย เพื่อให้สามารถผลักดันมติของคณะกรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) กำหนดให้มีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ระดับ
ภาค และจังหวัด เพื่อให้สามารถผลักดันและสนับสนุนการดำเนินงานต่อเนื่องถึงท้องถิ่นได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมภาคประชาชน สถาบันการศึกษา
และภาคเอกชนให้มากขึ้น

๔) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ฯ และผลักดันให้หน่วยงาน
ระดับกระทรวงและกรมมีการบูรณาการมาตรการภายใต้แผนฯ กับการทำงานตามพันธกิจของหน่วยงาน

๔.๒.๒ ด้านยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

๑) เร่งรัดการผ่านกฎหมายด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และบังคับใช้
กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) สนับสนุนการพัฒนาต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการอนามัย
สิ่งแวดล้อมมีความครอบคลุมด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ให้มากขึ้น เช่น หน่วยงานรับผิดชอบ
การดำเนินงานแต่ละด้าน ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่ายการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบทบาทและพันธกิจของ
ภาคนั้น ๆ

๔) เร่งรัดและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประเมินความเสี่ยงและ
ผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ อาทิ ขยะ สารเคมีเป็นพิษ และ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕) พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงของข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพ สามารถเข้าถึงได้สะดวก และมีการปรับปรุงความทันสมัยของข้อมูลสม่ำเสมอ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ดังนี้

๕.๑ ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ระยะครึ่งแผน

๕.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ในระยะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๓๑๖ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๔๓๒๑

neeranuch.a@anamai.mail.go.th